

Tallinna POLÜTEHNIK



Tallinna Polütehnilise Instituudi parteibüroo, direktiooni, ELKNO komitee ja ametiühingukomitee häälekandja

Nr. 19 (180) Esmaspäeval, 21. novembril 1955. a. VII aastakäik

Teeme juba homme midagi huvitavat

Meil on igas õpperühmas suurepäraseid noori, keda võime iseloomustada kui õppe-eesrindlasi, häid sportlasi või andekaid isetegevuslasi. Meie noorte rõhuv enamik loeb pidevalt häid raamatuid, kulutab igas kuus üsna suure osa stipendiumist kino- või teatrikülastuseks. See on ka loomulik, sest nõukogude üliõpilase valmsed huvid ja kultuurilised tarbed ulatuvad kaugelt üle oma eriala kitsaste raamide.

Ent pole sugugi väga haruldased ka niisugused õpperühmade koosolekud, kus keskseks päevakorrapunktiks on olnud toimunud joomingute arutelu. Üksikuid niisuguseid «sangareid» on paljastanud meie sein- ja välklehed, neid on häbi postil naelutanud instituudi häälekandja, neid on märgitud direktori käskkirjades ja noomitul dekaanide poolt. «Kasvatustöö nõrkus...», oleme niisugustel puhkudel teinud järelduse, mis iseenesest on enamikel juhtudel ka paikapidav.

Edasi. Pole vist sugugi tähtsusetult väike selliste üliõpilaste arv, kes harva võtavad kätte ilukirjandusliku teose, kelle jalg vaid juhuslikult satub üle teatri- või muuseumiläve. Nende vaba aega ei täida võib-olla küll mitte napsitamine, vaid kaardimäng, mõnikord ka pikaks venitatud haiguste ahel... Ja lõpuks, kas te pole märganud, et telegi õpperühmas pole ei eile, üleile ega viimase nädala jooksul juhtunud midagi niisugust, mis köidaks teie huvi; ei ole tehtud ühtegi ettepanekut, mis kutsuks esile teie siralt vaimustatud hüüde: «Vaata! see on tore! Just seda me teemegi!»

Rühmi, kes võiksid vastata jaatavalt sellele viimasele küsimusele, on meil instituudis häbiväärselt vähe...

Mis on siis viga? Miks on meil ikka veel noori, kelle peamiseks vaba aja veetmise vahendiks on klaaspõhja vaatamine, kaardimäng või lihtsalt mittemidagitegemine?

Tõsi, meie üliõpilased on töökas rahvas ja neil on tööd palju. Keegi ei taha nende käitumise võtta õppetööst ja ühiskondlikest kohustustest vabaks jäänud aega. Mitte selles pole küsimus. Küsimus on selles, et me — vähemalt mitmedki meist — ei oska selle ajaga midagi peale hakata. Oleme vähe otsinud võimalusi, kuidas puhkeheta teha tööpoolest huvitavaks, kuidas seda teha kollektiivselt, heade sõprade ringis. Selles on meie kasvatustöö üks nõrku kohta.

Seda puudust ei saa kõrvaldada ega parandada käsu korras. Pole administratiivset võimu, mis muudaks meie puhkeheta huvitavateks, kasvatavatel ja kultuurilist vajadust rahuldavateks. Seda oodatakse meie kommunistlikelt noortelt, ametiühingult, meil enestelt — eeskätt meie rühmakolmikutele ja kultuuritöö organisatoritele.

Mõnikord tuleb tahes-tahtmata tunne, et muutume varakult vanadeks. Meie komsomolikoosolekud on sageli liiga «sollidised» (ja seetõttu ka loomulikult igavad), meie seinalehtedes ja ajaleheski on vähe noorusele nii omast teravmeelsust ja uljust, mõnedes meie ringides tumbatakse juba aastaid üht ja sama kindlat teed, mille verstaapideks on instruksioonide pühad paberirullid. Aga ometi on üliõpilasaastad meie noorte parimad aastad. Neid tuleb elada põledes, otsides. Neid aastaid tuleb elada nii, et me koos teadmistega viime siit kaasa ka kustumatuid mälestusi tulistest valdustest, pingutavatest spordivõistlustest, toredatest puhkeheta teeliste sõprade ringis. Tuld peame siit lahudes kaasa viima, mitte aga mälestusi piinavast kassiahüstusest või haigutades mõõdunud õhtupoolikutele.

Seesugust otsingut, noorusele omast energiat, initsiatiivi ja leidlikkust tahakski näha meie üliõpilaste vaba aja sisustamisel. Suur osa on siin täita eriti kultuuritöö organisatoril. See on vastutusrikas tööpost, seda ei tohi muuta formaalseks auastmeks. Vähe on aga meil seltsimehi, kelle töökogemustest sel alal võiks õppida, kes tööpoolest on ise entusiastid. Just initsiatiivi puudus, sagelisesinev loodus iseloomustab selles osas väga paljude meie õpperühmade tööd. Kas tõesti on siis ebahuvitav külastada Kunstihoones nii tihti korraldatavaid mitmesuguseid näitusi? Kas tõesti pole huvitav jälgida V. Rozovi uut ülikooliteemalist komöödiat «Onn kaasa» draamateatri laval või lugeda mõnda uut äsjailmunud ilukirjandusteost? Ei, see ei ole usutat. Mida peame aga uskuma, on see, et puudub initsiatiivi näituste, teatrikülastuse, kirjandusteoste arutelude jms. organiseerimiseks. Sellest loidusest tuleb lahti saada. Siis aitame nii mõnelgi unustada viinaklaasi ning igavushaigutused.

Siin pole mõtet hakata loetlema neid arvukaid üritusi, millega saaksime veeta kasulikult ning huvitavalt oma puhketunde. Kui küsida kasvõi sedagi, kui palju üliõpilasi võtab osa meie isetegevusringide tööst, siis nähtub, et seegi protsent on veel küllalt madal, rääkimata rühmasisesest tööst. Just selles osas on jäetud kasutamata palju suurepäraseid võimalusi. Oleks väga kasulik ja vajalik, et ametiühing tõsiselt analüüsiks kultuuritöö organisatorite tööd ning katsuks populariseerida eesrindlikumate seltsimeeste kogemusi. Samuti oleks hea, kui õpperühmad ise korraldaksid nõupidamisi, kus tuleksid tõsiselt kõne alla vaba aja veetmise küsimused. On päris selge, et niisugustel aruteludel peavad paljud kultuuritöö organisatorid oma tööst aru andes lihtsalt — punastama... ja üliõpilaste ette kerkiks täie selgusega olukord, kui vähe on meil selles tähtsas tööloigus tööpoolest ära tehtud. Ja kindlasti saaksime kuulda ka palju häid ettepanekuid olukorra parandamiseks.

Teeme juba nüüd, juba järgmisel nädalal oma õpperühmas midagi huvitavat, midagi tööpoolest huvitavat! Kas meil siis tõesti ei ole selleks särtsu ega leidlikkust? On — selleks oleme ja nõukogude noored!

Rahvusvaheline üliõpilaspäev

1939. aasta 17. november onpoolet ähvardava surmaohu vastu. 1941. aastal loodi Rahvusvaheline Üliõpilaste Komitee, kes aitas õppivat noorsugu ühineda võitluses vabaduse ja demokraatia eest.

17. novembril 1939. aastal... Sellel päeval haarasid SS-lased Tšehhoslovakkias hitlerliku satraabi Franki käsul enda kätte kõik Praha kõrgemad õppeasutused. Surmanuhtluse ähvardusel keelati tšehhidel tegelda teadusliku tööga ja tehti teatavaks, et instituudid ja ülikoolid suletakse. Samal ajal alustas gestapo üliõpilaste üldist arreteerimist Prahas ja Brnos.

Arreteeritud veeti kokku Ruzine aerodroomi rajooni, kus nad kasarmute ees üles rivistati. Nõuti, et nimetataks mõni aeg varem toimunud antifašistliku demonstratsiooni organisatorite nimed. Kuid mitte ükski kolmest tuhandest üliõpilasest ei saanud reeturiks. Seejärel lasti mõned üliõpilased rivi ees maha, kuna ülejäänud saadeti Oranienbaumi, Dachau ja Oswienlini koonduslaagrisse.

Praha sündmus tekitas kogu maailma demokraatliku üliõpilaskonna hulgas äärmist meelepaha.

Maailma õppiva noorsoo hulgas kasvas solidaarsuse tunne, arusaamine ühise tegutsemise vajalikkusest fašistlike barbarite

male õppeasutusele, igale spetsialistide ettevalmistusega tegelevale õppejõule, igale üksikule üliõpilasele ülesande, tõsiselt läbi kaaluda oma tööd, et võimalikult paremini täita neid nõudeid, milliseid esitab meie kommunistlikele sammuv rahvamajandus.

1946. aastal Prahas toimunud I ülemaailmsel üliõpilaste kongressil loodi demokraatliku üliõpilaskonna organisatsioon — Rahvusvaheline Üliõpilaste Liit. Oma olemasolu esimesest päevast alates astus Rahvusvaheline Üliõpilaste Liit välja rahvusvahelise ühtsuse säilitamise ja tugevdamise eest, üliõpilaste õiguste ja huvide eest.

Rahvusvahelise üliõpilaste liikumise ulatusest ja tohutust jõust annab tunnistust juba seegi fakt, et praegu kuulub Rahvusvahelise Üliõpilaste Liitu üle viite miljoni üliõpilase rohkem kui 70 maal.

Aktiivselt võtavad Rahvusvahelise Üliõpilaste Liidu tööst osa ka Nõukogudemaa üliõpilased.

Pole möödunud ühtki liidu poolt korraldatud üritust, mille õnnestumisele poleks kaasa aidanud meie maa kõrgemat haridust omandavad noored.

Käesoleval aastal tähistavad Nõukogudemaa üliõpilased Rahvusvahelise üliõpilaspäeva suure ülesannete lahendamise olukorras. NLKP Keskkomitee 1955. a. juulipleenumi otsused tööstuse juhtiva kaadri ja spetsialistidega tehtava töo parandamise kohta seavad igale kõrge-

male õppeasutusele, igale spetsialistide ettevalmistusega tegelevale õppejõule, igale üksikule üliõpilasele ülesande, tõsiselt läbi kaaluda oma tööd, et võimalikult paremini täita neid nõudeid, milliseid esitab meie kommunistlikele sammuv rahvamajandus.

Meie instituudi õppejõudude kollektiivi kohuseks on kindlustada üliõpilastele vajalikud vahendid õppe- ja teaduslikuks tööks, tagada eriteadlaste ettevalmistamine kõrgele teaduslikul ja ideoloogilisel tasemel, tuleb tõsta pidevalt loengute kvaliteeti.

Tuleb arvestada ka asjaoluga, et heaks eriteadlaseks ei saada mitte üksnes laitmatu õppetööga. Iga üliõpilane peab instituudis omandama ka oskused organisatsiooniliseks ja iseseisvaks teaduslikuks tööks.

Kõrgemate koolide ühiskondlike organisatsioonidel tuleb senisest rohkem hoolitseda selle eest, et üliõpilased võtaksid massiliselt osa õppeasutuste ühiskondlikust elust.

Nõukogude Liidu üliõpilased võtavad aktiivselt osa Rahvusvahelise Üliõpilaste Liidu kõrgist üritustest, aitavad igakülgselt kaasa rahvusvahelise koostöö laiendamisele. Nad väljendavad solidaarsust oma välismaalste sõpradega nende võitluses oma õiguste eest, rahu eest kogu maailmas.

E. RAIM (0-91)

Mõni sõna kujutava geometria õppimisest

Sügissemester jõuab lõpujäre. Esimese kursuse üliõpilastel seisab varsti ees pingerikas esimene eksamissessioon. Üheks raskemaks üldaineks esimesel kursusel on kujutav geometria. Raskusel selles aines on tingitud peamiselt sellest, et kursus võetakse enamikes spetsiaalsustes läbi väga forsseeritult, ainult ühe semestri jooksul. Seetõttu praktiline osa — rida graafilisi töid — kuhjub suhteliselt lühikesele ajale. Tööde täitmist raskendab omakorda asjaolu, et keskkoolidest tulnud noored sageli on halva ettevalmistusega graafilise töö osas (niihästi joonestamises kui ka joonistamises). Seepärast on kujunenud päris tavajärgseks nähtuseks, et suur hulk üliõpilaste graafilisi töid hinnatakse «hea» madalamaks ainult joonestustehnilise küündimatusel pärast, kuigi tööd on sisuliselt õiged.

Milline on momendil olukord kujutava geometria osas TPI-s? Mida tuleks esimese kursuse üliõpilastel semestri lõpunädalal eriti silmas pida selle aine õppimisel? Püüame allpool anda vastuse nendele tähtsatele küsimustele.

Kursuse tuumküsimused (kujutamismeetodid, eriti epüürmeetod) on loengul läbi võetud ja ka praktiliselt läbi töötatud. Kursuse lõpuosa haarab rohkem rakenduslikke küsimusi (kõverate joonte ja pindade käsitlus; aksonomeetria). Nende osade õppimise otseseks eesmärgiks on keerulisemate ruumiliste kujundite kirjeldamine jooniste abil, aga väga oluliselt tuleb siin pöörata silmas ka kursuse põhilise osa — epüürmeetodi — silvendavat kordamist. Üliõpilased, kes epüürmeetodi forsseeritult läbivõtmise ajal tundsid, et nad ei jõua lektoriga hästi sammu pidada, peaksid nüüd järgi jõudma, kui nad end aga vähegi pingutavad.

Esimese kontrolltöö tulemusi analüüsides võib öelda järgmist. Mitterahuldavate hinnangute % kogu I kursuse osas oli 23. Kohustuslikust järelekontrolltööst võtsid osa kõik need, kes olid saanud ametlikul kontrolltööl mitterahuldava hinde ja ka need, kes mistahes põhjusel põlnud ametlikul ajal tööd sooritanud. 100-st osavõtjast 35 ei saavutanud rahuldavat hinnet.

Kõige parem on olukord rühmades MM-11, KS-12, E-11, E-12, kus puudulikud hinded puuduvad peaaegu täiesti ja ka graafiliste tööde õigeaegne laekumine on kujunenud üldiseks heaks traditsiooniks. Kõige hal-

vem olukord valitseb rühmades E-15, EA-14 ja O-11. Seal on 9—18 puudulikku kontrolltööde hinet ja ka graafiliste tööde laekumine kipub nels olema «traditsiooniliselt» mitteõigeaegne. Ilmselt valitseb üliõpilaste distsiplineerimatus ja halva õppe-peedukuse vahel nels rühmades mingi side. Rühmast O-11 näiteks suutis 4. joonise tähtpäevaks esitada ainult üks üliõpilane (Lüütrel), kuna rühmas MM-11 esitati tähtpäevaks 25 tööd, s. o. 100%. Mõnikord on püütud vastupidiselt erinevaid tulemusi õpperühmades seletada erinevate isikutega õppejõu osas. Antud juhul aga on õppejõuks nii loengul kui ka harjutustundides sama isik (sm. Rünk); järelikult erinevus peab olema siiski rühmades.

Möödunud õppeaastal andis eksamissessioon mõne üksiku rühma osas väga halbu tulemusi: ebaõnnestumiste % esimesel katsel küündis mõnes rühmas 50-ni. Et käesoleval õppeaastal ei korduks sama lugu eeltoodud madala õppepeedukusega rühmades, oleks nimetatud rühmade, aga ka kõigil teistel üliõpilastel vaja silmas pida järgmisi näpunäiteid.

Kujutava geometria kui õppeaine põhjalikuks omandamiseks on vaja eelkõige süstemaatilist töötamist, s. o. korrapärast osavõtmist loengutest ja harjutustundidest ning loengul läbivõ-

tud materjali läbitöötamist eelolevaks harjutustunniks. Siin peab märkima, et materjali läbitöötamisel ei ole küllalt selle lugemisele konspekti või õpiku järgi, vaid on tarvis konstruksioonid üles oma käega läbi teha ja läbi mõelda. Selle juures on soovitatav õpikut või konspekti kasutada ainult juhul, kui konstruksioonide kordamine ei õnnestu või kui on jäänud midagi arusaamatuks. Ka on soovitatav kasutada omatehtud mudeleid.

Eriti tähtis on koduste tööde õigeaegne esitamine ning osavõtt kontrolltöödest ja konsultatsioonidest. Graafilised tööd tuleb teha hoolikalt ja täpselt. Tuleb arvestada seda, et loha-ka tehtud töö tegemiseks kulub kokku alati rohkem aega kui töö sooritamiseks kohe algul korralikult ja täpselt.

Trööstiks neile, kes tunnevad, et see õppedistsipliin on raske, olgu öeldud, et raskused lõpevad kohe, kui on saavutatud vajalik selgus ja oskus põhielementide käsitlemisel. Neid põhielemente polegi palju. Iga üliõpilane jõuab need kindlasti selgeks õppida kuni täieliku valitsemiseni.

E. VALLAS
K. TIHASE
O. RÜNK
N. PALUVER

Uusi tehniliste teaduste kandidaate

Hiljuti kaitses vanemõpetaja Sergei Dokelin TPI Nõukogu koosolekul oma väitekirja «Korebetoonist seinakonstruksioonid Eesti NSV tingimustes» tehniliste teaduste kandidaadi kraadi taotlemiseks.

Dissertant oli töötanud hoolikalt 6 aasta kestel ühe meie tähtsama ja ulatuslikuma ehitusmaterjalina — paekivi uue s. o. korebetooni täitematerjalina kasutamise võimaluste selgitamisel. Teema on aktuaalne seoses ehitustegevuse järjest suurema mehhaniseerimise nõudega. Seni ne paekivi kasutamine müüritisena on seotud küllalt suure füüsilise tööga, paekivi kasutamine aga korebetooni täitematerjalina võimaldab viia mehhaniseerimise astet võrdseks mehhaniseerimise astmele harilikul betoneerimisel.

Korebetooni kasutamisel oli vajalik anda vastust realse tähtsatele küsimustele ehitusfüüsika alal, materjalide tugevus- ja de-

formatsioonomaduste ning tehnoloogia kohta. Dissertatsioon annab kõikidele nendele küsimustele küllalt ammendava vastuse.

Oma dissertatsiooni koostamisel tuli sm. Dokelinil ületada suuri tehnilisi raskusi, kus teda abistasid paljude TPI kateedrite õppejõud peaaegu kõikidest teaduskondadest. Sm. Dokelini dissertatsioon on heaks näiteks sellest, kuidas soodus on polütehniline õppeasutus säärase kompleksse töö teostamisel.

TPI nõukogu omistas sm. S. Dokelinile kõigiti õnnestunud kaitsmise järele tehniliste teaduste kandidaadi kraadi.

Loodame, et tehniliste teaduste kandidaat S. Dokelin jätkab oma uurimisi sellel aktuaalsel teemal ja abistab ühtlasi oma töötulemuste juurutamist meie ehitustegevuses.

H. LAUL

Sporditöö massidesse

(TPI SPORDIKLUBI VII KONVERENTSILT)

13. nov. 1955. a. toimus Tallinna Polütehnilise Instituudi Spordiklubi VII konverents, mis pidi andma ülevaate meie instituudi spordielu edusammudest ja eelkõige puudustest. Kuid juba konverentsi alguse suur hiline näitas, et suurim puudus spordiklubi töös käesoleval momendil on nõrk organisatsiooniline töö tase, mida ka enamuse sõnavõtjaid edaspidises konverentsi käigus rõhutasid. Kuid süüdistada ainult spordiklubi juhatust konverentsi hiline mis oleks ka ebaõige, sest millega põhjendavad oma puudumist sportlased-üliõpilased teaduskondade delegaadid, kes veel eelneval päeval kindlasti lubasid konverentsi tööst osa võtta? Toome nimetatud lubajate «autahvi»

Kruusmaa (O-51)
Stolfot (KS-55)
Rebane (O-11)
Kiris (L-32)
Drobožan (L-94)
Kannel (L-33)
Balalajkin (L-54)
Tserevaško (L-33)
Kondrjatev (E-93)
Heinpalu (E-93)
Selg (MS-32)
Joonas (MM-91)
Grossthal (MA-36)
Laring (MM-55)

TPI Spordiklubi juhatuse aruanne näitas, et saavutatud edu kõrval õppe-sportlikus töös — korv- ja võrkpallimeeskondade edukas esinemine NSVL Kõrgemate Koolide Suvespartakiaadil, võrkpallinaiskonna ja sõudjate võidud ENSV esivõistlustel, järgusportlaste ja VTK märklaste ettevalmistamise aastaplaani täitmine jne. — esineb veel tõsiselt puudusi. Lonkab agit-propaganda töö. Aktiivselt tegutsevate sektiioonide, nagu sõudmine, korvpall, võrkpall, jäähoki jne. kõrval esineb veel rida varjusumas olevaid sektiioone.

Väga raske on spordiklubi majanduslik olukord, sest vaatamata üliõpilaste-sportlaste arvu kasvule ja õppesordi töö laienemisele, vähenevad samaaegselt eelarvelised summad, mille tulemusena rida sektiioone peavad oma tegevust piirama või koguni lõpetama (suusatamine, jalgpall). Spordiklubi loodab, et TPI direktioon uuel aruandeaastal eraldab kehakultuuri ja sporditööks summad, mis vastavad reaalsele nõuetele.

Sm. Dudkin toonitas oma sõnavõtu organisatsioonilise töö nõrkust spordiklubis, nõrka tööd lallemate üliõpilasmassidega, mille tulemusena on mõne aasta pä-

rast karta meie esindusmeeskondade taseme järsku langust, sest puudub laialdane ja võrdvõimeline järeikasv.

TPI direktori asetäitja sm. Ozerov märkis oma sõnavõtu, et agit-propaganda töö jätab veel palju soovida (spordifilmid, demonstratsioonid, lõngud meie paremate sportlastelt). Spordiklubi on põhiliselt töötanud üliõpilastega ja on unustanud vanema generatsiooni, sest märgatavalt ei tegutse turismi, jahinduse-kalanduse, auto-moto jne. sektiioonid.

Ka järgnevad sõnavõtjad töid esile rea puudusi TPI Spordiklubi senises töös, milliseid uuel juhatusel tuleb tõsiselt arvestada.

Sõnavõttude lõppedes valiti TPI Spordiklubi uus juhatus järgmises koosseisus:

1. Dudkin, J.
2. Lannus, A.
3. Klamm, A.
4. Karikosk, O.
5. Jaanus, E.
6. Kalmus, E.
7. Henk, H.
8. Semper, U.
9. Tanner, J.

O. TAPUPERE



Õpperühma IM-51 üliõpilastel, kes elavad Pärnu mnt. ühiselamus, on saanud kombeks veeta koos õhtupoolikul jäävat vaba aega. Kogunenud ühte tupp, loetakse koos ajalehti ja raamatuid, vesteldakse, tehakse käsitööd jne.
E. Viljaranna foto

TPI ÜTÜ NOUKOGUS

Oma esimesel koosolekul jagas äsjatoimunud TPI ÜTÜ II konverentsi poolt valitud uus noukogu kohustused noukogu liikmete vahel järgnevalt.

Noukogu esimees — TURN, LEO (K-71).
Noukogu sekretär — RÄNNAT, MILVI (KS-52).
Aseesimehed:
organisatsioonilisel alal — VERK, ARNOLD (K-71);
temaatika alal — PIROJA, EDUARD (Anorgaanilise keemia kateedri aspirant).
Noukogu liikmed:
agitatsiooni alal — SUURTAHL, AARNE (KS-32);
trukiste alal — PUKK, JÜRI (ME-53);
šeflüstöö alal — KÜLVET, DOLLY (E-55).

TPI ÜTÜ NOUKOGU

VASTUS KRIITIKALE

Vastuseks ajalehes «Tallinna Polütehnik» nr. 17 (178) avaldatud informatsioonile ja karikatuuridele teatan järgmist:

Instituudi elumaja Lenini pst. nr. 5, 7 ja 9 korterite gaasifitseerimistööd teostab alates 1955. a. I kvartalist ENSV Kommunalaaministriumi Vabariiklik Sanitehniline Kontor. 14. oktoobril k. a. anti eksploatatsiooni 40 korteri gaasipliidid. Ülejäänud 27 korteri gaasipliidid on senini eksploatatsiooni andmata seetõttu, et Sanitehnilisel Kontoril puuduvad vajalikud gaasitorud majahenduste tegemiseks. Instituut pöördus ENSV Ministrite Noukogu poole palvega osutada abi Lenini pst. nr. 5 ja 7 korterite gaasifitseerimiseks. ENSV Ministrite Noukogu esimehe asetäitja sm. A. Vendelin kohustas 9. nov. s. a. ENSV Kommunalaaministri asetäitjat sm. Jurjevit võtma abinõud tarvitusele instituudi palve rahuldamiseks. Lepingu kohaselt on Sanitehniline Kontor kohustatud kõik gaasipliidid eksploatatsiooni andma 1955. aastal.

Mis puutub Lenini pst. nr. 5, 7 ja 9 sooja veega varustamisse, siis ühiselamuna kasutatavatesse korteritesse ei ole võimalik sooja vett vannide jaoks anda. Sooja vee sead-

med linna vesivarustusvõrgu madala surve tõttu ei suuda varustada kolme maja korpus ühel ajal, kuna elanike arv on praegu rohkem kui kaheksa korda suurem sellest, mis hoone projekteamisel ette nähti.
H. EESMAA,
TPI direktori asetäitja

Üliõpilastel on sm. Eesmaale silski veel üks küsimus: «Kas poleks võimalik asja organiseerida nii, et ühiselamu all olev majaosa saaks sooja vett kas paar või ühegi päeva nädalas?
Selline ümberkorraldus ei kitsenda kuigi margatavalt maja teistes osades elunajete mugavust.»

TEADAANNE

Ajalehe «Tallinna Polütehnik» toimetuse teatab kõigile matkagrupidale, kes võtsid möödunud suveperioodil osa «Tallinna Polütehniku» rändkarikale korraldatud matkavõistlustest, et võistlusmaterjalide (matka päevik, marsruutleht jne.) esitamise viimaseks tähtpäevaks on 1. det. 1955. a. Toimetus

TPI Naiskoor Tartus

Isetegevuslikele kollektiividele on nende tööd suuresti ergutavaks teguriks võimalus esineda puhuti ka väljaspool oma tavalist töökeskkonda, külastada sõpruskollektiive naaberlinnades ja kaugemaiski paikkondades.

Selline tänuväärne võimalus avanes TPI naiskoorile, kes 30. oktoobril s. a. tegi oma järjekordse kontsertmatka Tartu, mille oli eesikätk mõeldud laululiste sidemete süvendamiseks Tartu üliõpilaskooridega.

Kontserdil Tartu Riikliku Ülikooli aulas esitas koor laule vene ja lääne klassikast, vanema põlve ja kaasaegsete eesti heliloojate kooriloomingut ning rahvalaule. Vaatamata väsitavale reisu, saavutas koor toreda laulumeeleolu. Ilmselt soodustas reisiväsimuse lõplikku unustamist Tartu kuulajaskonna väga sü-

damik ja soe vastuvõtt pakutavale paladele. Veel enam — see lausa innustas laumaa ning kontakt kuulajaskonnaga oli meeldivalt tihed. Meeldejäävalt esitas koor Wagneri nooruslikult särava «Ketrjate koori» ooperist «Lendav nollandlane», Tsai-kovski «Oõbiku» ja M. Härma «Kojuigatsuse». Kooril tuli anda palju lisapalu.

Edukalt esines solistina Tallinna Riikliku Konservatooriumi üliõpilane Evald Tordik, kelle poolt esitatud palad pävisid teenitult Tartu kuulajaskonna sooja poolehoidu.

Pärast kontserti järgnes kohtumine Tartu Riikliku Ülikooli kooridega, mis moodus igati sõbralikus meeleolus: vahetati muljeid ja mälestusesemeid ning helises laul, kuni tuli alata taas tagasisõitu Tallinna. Tartust too-

di kaasa parimaid mälestusi ning uut innustust ja hoogu edaspidiseks laululiseks tööks.

Pidades silmas kontsertmatkade innustavat toimet isetegevuslike kunstiliste kollektiivide tööle, tekib küsimus: kas meie kunstilist isetegevust suunavad ja juhtivad asutused ei saaks astuda vastavaid samme selleks, et kunstilise isetegevuse kollektiividele võimaldataks kontsertmatkade korraldamisel transpordil alal mingisuguseidki soodustusi, kuna tavaliste sõidutariifide alusel osutub väljasõidude korraldamine paljudele kollektiividele täiesti ülejõu käivaks. Seda küsimust tuleks tõsiselt kaaluda, sest veidigi soodsamate sõiduvõimaluste juures oleks meie kunstiliste kollektiivide töös lootatavalt hoogu ja elevust.

V. ROOSIMAE

Õpperühma ME-93 tööstuspraktikast

(Algus «Tallinna Polütehnik» nr. 16)

Nüüd veidi tähelepanekute ümbritseva elu kohta ja reismuljetest.

Praktikaobjektile sõidul oli meie peaaesmärgiks kiire kohalolemine. Põhiliseks mureks aga, mis meid kogu aja jälitas, oli järjest kasvav kuumus. Onneks see suvi ei olnud nii palav kui eelmise ja hiljem isegi harjusime seda usna mõnusa pidama, kuigi «vesijahutus» oli kogu lõunas viibimise ajal üks aktuaalsemaid küsimusi. Pealegi suruti ta tahaplaanile selle mõju poolt, mida avaldas meie lõuna looduse ilm ja omapära.

Armeenia keel isenesest on laulev ja meeldiv, mulle meenus ta vahetevahel prantsuse keelt, kuna sõnarõhk asub viimasel silbil. On huvitav, et Armeenia keeles on mitmeid sõnu, mis vormiliselt on sarnased eestikeelsete sõnadega, näit. «mart saar» tähendab armeenia keeles «inimene mägi» jne.

Asula, kus elasime oli usna hiljuti ehitatud. Põhiliseks ehitusmaterjaliks seal nagu kõikjal mujalgi Armeenias oli lilla-ka värvusega tuff. Iseenesest ta jätab kerge, õhulise ja hea mulje.

Peamiselt tufist koosnevad ka Erevanis ehitatud mitmekordsed majad. Eriti kaunit on küündatud suur keskvaljak, mida äärestasid hiljutiehitatud rahvuslikus stiilis parti- ja valitsusasutuste hooned. Erevani ehitusviisid on ühendatud euroopalikkus rahvuslikuga. Ohtralt võib näha muustrilisi kaunistusi ja äärestusi. Rahvuslikuks kujutiseks loetakse kombinatsiooni, millel

esineb granaat, viinamari ja hirv. Erevani on tõsiselt ehitama hakatud peale 1930-daid aastaid, seepärast esineb seal veel kontraste — varasemast ajast säilinud savionne, mis praegu on tõrjutud juba linna servadesse.

Algul valmistasid meile meelehärma Armeenia toidud — meie maitse järgi olid nad ääretult teravalt vürtsised, kuid armeenlane armastab vürtsi ja lisab ise veel punast pipart. Salatina ja tükeldatuna toidu sees tarvitatakse Armeenias ohtrasti mingisugust rohtu — tarhan —, mis omab tugevat anisi maitset. Kahjuks paljud puuviljad polnud sel ajal veel valminud, kuid aprikoosidest söime endal siiski isu täis.

Armeenia on tuntud tervisevete — mineraalvete maa. Erevani mineraalvesi hinnatakse Tšehhoslovakkia järele teisele kohale maailmas. Meie lähedal Arzni asula juures asus mineraalvete allikas ja iga mees võis seal juua kuupalju tahtis!

Armeenia on märgine maa, kus ilma kunstliku niisutusega enamuses kohtades ei kasva midagi peale hõreda rohu. Mägede tõttu on seal ka raudteede ulatus väga piiratud. Põhiliseks transpordiliigiks on autotransport. Leidub aga ka kohti, kuhu pääseb ligi vaid lennukiga. Maanteed on küllalt heas seisukorras — asfaltkattega. Suvel visatakse asfaldile liiva, et masinad seda kaasa ei viiks. Huvitav on see, et sõiduaudodest on valdav «Zim», «Moskvitš» pole peaaegu üldse. Autojuhid on hulljulged kihutajad, kes pigistavad

masinast maksimumi välja, kus vähegi võimalik. Oma oskust ja kuumaverisust näitavad ka bussijuhid. Linnibussideks on järskude tõusude ja languste tõttu peamiselt väikesed «Molotovid», mis mahutavad paarkümmend inimest. Sõidab niisugune «Molotov» kuskil teel, kus uhel pool on järsk mäesein ja teiselpool veel järsem kuristik ja siis ajab autojuht käed tasku, et otsida sigaretti või alustab mõne kaasreisijatega juttu, mida tingimata peab saama mõlema käega vaheldumisi või korraga žestikleerides. Võimalik, et selle julguse taga peitub ka lihtsalt eluaegne harjumus.

Külarahvas kasutab liikumiseks eesleid. Meil oli võimalus veenduda, kui uskumatult tugev ja vastupidav on see väike loom. Peremees laob talle selga raked pambud, istub ise sinna otsa ja laseb eeslit, kellest paistavad vaid kõrvad ja peenikesed koivad, traavida turule.

Tagasisõidul Tallinna otsustasime kasutada mitte kõige otsemat teed vaid vaadata teisi ilusaid kohti lõunas. Sõitsime raudteega Erevanist üle Tbilisi Suuhumi. Armeenia piirides kulges raudtee osaliselt päris Türgi piiri mööda, vahetevahel lahutas meid vaid paarkümmend meetrit Türgimaast. Türklast me siiski ei näinud.

Tbilisis sõitsime köisraudtee ga üles mäe otsa, kus asub suurepärane park ja avaneb vaade kogu Tbilisile. Üleval oli õhk juba usna hõre — ülesõidul kõrv «läksid lukku» ja «lukust lahti» alles allasõidul. Muidugi tutvusime ka linnaga, kuivõrd see oli võimalik ühe päeva jooksul.

Suuhumis peatusime poolteist päeva. Seal asub maailma üks

ainulaadsemaid ahvide kasvandusi. Ahve kasvatatakse teadlaste ja arstide järelevalve all. See on arstiteaduslik asutus, kus ahve kasvatatakse inimeste hüvanguks. Neil uuritakse mitmesuguseid haigusi, peamiselt kunstlikult tekutatud vähi, nende haiguste kulgu ja ravi.

Kasvandust täiendatakse pidevalt. Meie külaskäigu ajal oli seal inimahvidest vaid üks šimpans. Aafrikasse oli sõidetud talle elukaaslast otsima.

Suuhumist sõitsime Jaltasse jõelaeva «Rossijaga». Kuna tung sellele laevale oli väga suur, siis sõitsime dekil, mis tegelikult oligi parem, sest õõ Mustal merel oli väga soe.

«Rossijal» on kõik mõeldavad mugavused. Reisijate meelelahutuse eest hoolitsetakse muusika, tantsu, kino ja muuga. Esidekil olid reas paljude reisijate autod.

Päeva veetsime dekil päevitades kuuma päikese all ja jahutades end laeva basseinis. Üksikasjaline kirjeldus viiks pikale, lühidalt võiks iseloomustada vast nii, et laeval veetsime oma teekonna ilusama ja meeldejäävama osa ja päevitamine end pruunimaks kui kuskil mujal.

Jaltas maabusime õhtul. Kohetasime seal harukordset inimlikku vastutulelikkust. Terves Jaltas linnas polnud hotellides ega ka erakorterites ühtki vaba kohta. Kõik olid turistide täis. Seisime kaldäärsel Lõuna-Hotelli vastas ja pidasime nõu, mida teha, sest ei sel õhtul ega ka järgmisel päeval polnud edasisõidu võimalusi. Ootamatult tuli meie juurde keegi sõbralik mees, ja tundis huvi selle vastu, mida me seal plaanitsime, kust me tuleme, kuhu läheme ja kes me oleme. Lõpuks palus meid endaga kaasa tulla. Osutus, et see mees

oli Lõuna-Hotelli direktor. Ta pakkus meile õõbimisvõimalusi oma hotelli puhketoas, eraldades selle ruumi meie kasutusse kogu sealviibimise ajaks.

Kuskil mujal pole ma näinud nii rahvast täis randa kui Jaltas. Rannas seal liiva pole, nagu seda üldse on vähe Musta mere rannikul, on vaid pisikesed kivid. Sellele vaatamata tekitas meile tõiseid raskusi leida kohta, kuhu maha istuda. Inimesed olid kõik asetunud vaid ühes suunas — risti merega.

Kahjuks ei olnud meil võimalik külastada Bahtšissaraid ja Livaadia paleed.

Jaltast sõitsime Simferopoli bussiga üle Krimmi mägede. Tee lookles vahetpidamata 4 tunni vältel paremale ja vasakule läbi suurepärase looduse — roheline, lopsakas taimestik, asulad valgete majadega, lilled ja viljapuuaiad. Leidus sõitjaid, kes jäid «mehaigeiks» sellest pidevast suunamuutusest, nii et buss tuli vahepeal peatada. Meie siiski pidasime vapralt vastu.

Edasi läks sõit rongiga Moskva poole. Moskvas ei saanud muidugi käimata jätta põllumajandusnäitusel. Osal meie hulgast õnnestus pääseda ka Dresdeni galerii näitusele, mille kirjeldamine oleks lihtsalt ülejõukäiv.

Tallinnasse jõudsime tagasi juuli lõpus.

(Lõpp)

TOIMETUSE KOLLEGIUM:

A. Lebbin (toimetaja)
O. Bussel (toimetaja asetäitja)
Laksberg, Saarepera, Hallik,
Pikaljova, Annus, Ausmees,
Pallo, Lannus, Sandrak, Tambet
ja Viljarand.